

מסמך המדיניות למרחב הימי של ישראל

דיון ולחוף

31.7.2019

המרחב הימי
של ישראל

דב צביאלי
תהליכים חופיים וימיים
בע"מ

DZ

דני עמיר

תכנון סביבתי בע"מ

גורדון אדריכלים
ומתכנני ערים בע"מ

Project on Integrated Maritime Policy
in the Mediterranean

סטטוס	אבן דרך	שלב
מועד התנעת הפרויקט - 2012		
החלטת מועצה ארצית על הכנת מסמך מדיניות - 10.2013		
מועד התנעת הכנת מסמך המדיניות - 11.2014		
31.12.2014	ולחוף	מצב קיים
24.11.2015	אימוץ דו"ח מצב קיים ואטלס המפות בולנת"ע	מצב קיים
3.2016	ניתוח מרחבי של קונפליקטים והזדמנויות	מסקנות מניתוח מצב קיים
3.2016	הגדרת החזון למרחב הימי של ישראל וקווי מדיניות כלליים	חזון, מטרות, וקווי מדיניות
10.2017	גיבוש המדיניות, אמצעים משלימים והמלצות להמשך עדכון המסמך ועיגונו	פרסום טיוטת מסמך המדיניות

סטטוס	אבן דרך	שלב
23.4.2018	ועדת היגוי רחבה	דיון בהערות לטיטת מסמך המדיניות
25.6.2018	כנס שיתוף ציבור	
2017-2018	דיון בהערות לטיטת המסמך בסדרת מפגשים פרטניים ו-3 ועדות עורכים	
11.2018	פרסום טיוטה מתוקנת לאחר הערות ועדת העורכים, ועדות מחוזיות ומקומיות, ועדה רחבה והציבור	השלמת מסמך המדיניות
3.12.2018	ועדת עורכים - הצגת טיוטת המסמך לאחר הערות	דיון בהערות ואישור מסמך המדיניות
20.2.2019	התייעצות עם הולחוף	
31.7.2019	התייעצות עם הולחוף	
	העברת מסמך מתוקן לחברי הולחוף	
	אישור המסמך ע"י הולחוף	

ב

מבנה מסמך המדיניות

שער ראשון – ניהול המרחב הימי

- תאום ותכנון
- הכשרה מקצועית
- ניטור לאומי
- צמיחה כחולה
- ניהול והנגשת מידע

שער רביעי - הגנה על משאבי טבע ומורשת

- שמירת טבע
- גנים לאומיים
- עתיקות ומורשת
- משאב החול
- זיהום ים

שער שלישי - פיתוח

שימושים ופעילויות הדורשים שטח קבוע, תשתיות ומתקנים

- הפקת הידרוקרבונים
- קווי תשתית ימיים
- מבנים ימיים וחופיים
- חקלאות ימית

שער שני – פעילות

במרחב הימי שימושים ופעילויות ללא שטח קבוע

- ספנות וסחר ימי
- בטחון
- פנאי נופש, חינוך
- וספורט
- דייג

שער חמישי – מדיניות מרחבית כוללת

- מפת קומפילציה ומפות נושאות

1. מסמך מדיניות של הולחוף למרחב הימי בתחום סמכותה לפי התוספת השניה לחוק - בתחום המים הריבוניים – יאושר ע"י הולחוף
2. בתחום המים הריבוניים והמים הכלכליים - ראייה כוללת ומשלימה של המרחב הימי צופה פני עתיד
3. המלצה לתיקוני חקיקה עתידיים

שער ראשון | המרחב הימי

המרחב הימי - מטרות מרכזיות

- גיבוש ראייה לאומית כוללת** במטרה לצמצם קונפליקטים בין משתמשים ולמצות את פוטנציאל משאבי הים
- הגברת התאום** בין המשתמשים במרחב הימי
- שימור משאבי הטבע והמורשת** כבסיס לסביבה ימית בריאה.
- שיפור האכיפה והמשילות** בים
- הגדלת בסיס הידע המדעי והיישומי והנגשתו** כבסיס לפיתוח בר קיימא במרחב הימי
- הגברת הפעילות והחשיפה של הציבור לים** באמצעות קידום הספורט והחינוך הימיים
- שיפור ההכשרה המקצועית** בתחומי הים באופן שיתמוך בפיתוח ענפי הכלכלה הכחולה, תשתיות ימיות והגנה על הסביבה הימית
- עידוד חדשנות, מחקר ופיתוח** כלכלי
- הגדרת סדרי עדיפות לאומיים**

המרחב הימי – חלופות שהוצגו בדיון הקודם ובטיטת מסמך המדיניות

1. חלופת רשות הים - הקמת גוף סטטוטורי ניהולי מרכזי חדש:

הקמת רשות סטטוטורית בדגש על גוף בעל סמכות שינהל את המרחב הימי. הרשות תישען על מנגנון מקצועי, תרכז את גיבוש המדיניות, ותעסוק בסוגיות ניהול, תיאום, וראיה כוללת של המרחב הימי במגוון תחומים, כבסיס לצמיחה כחולה, מחקר ופיתוח, חדשנות ושיפור התחרותיות של ישראל מול המדינות המפותחות. תרכז תשתית אכיפה במרחב הימי ותפעל באמצעותה לשיפור המשילות והאכיפה בים.

2. חלופת מועצת הים - הקמת גוף חדש שיתמקד בתאום ומדיניות:

הקמת מועצה בדגש על תיאום הפעילות של זרועות המדינה וגופים נוספים במרחב הימי. תישען על מטה מקצועי במנהל התכנון, תכלול נציגי גופים ממשלתיים ובעלי עניין אחרים לתאום ושיתוף פעולה. תפעל ליישום מסמך המדיניות.

3. חלופה ללא שינוי במבנה הסמכויות הקיים:

הגופים הקיימים יפעלו לביצוע הפעולות והשיפורים המוגדרים במסמך המדיניות, כל אחד בתחומו, ללא גיבוש ראייה לאומית כוללת. שיפור בפעילות הגופים הקיימים וחלוקת האחריות לנושאים שאינם מנוהלים בין הגופים הקיימים. תיאום בין גופים הפועלים בים יעשה באופן נקודתי ולפי הצורך, המעקב אחר מימוש מסמך המדיניות יעשה על ידי כל גוף באופן עצמאי.

המרחב הימי – חלופה חדשה "ועדת היגוי בינמשרדית"

ועדת היגוי בינמשרדית, בראשות מנהל התכנון, תפעל לתאם בין זרועות המדינה ומשתמשים נוספים בים, לקדם את מימוש המדיניות ועדכונה

המרחב הימי – חלופה חדשה

ועדת היגוי בינמשרדית

1. ועדת ההיגוי תבסס את המחויבות הממשלתית לתפקוד המרחב הימי, באופן שיבטיח תיאום אפקטיבי של השימושים השונים ומיצוי הפוטנציאל הכלכלי והחברתי במרחב, לצד שימור ערכי הטבע, הנוף והמורשת

2. ועדת ההיגוי תהיה מורכבת מנציגי הגופים הבאים:

- מנהל התכנון ישמש כיו"ר הועדה
- משרד רוה"מ
- משרד הביטחון
- משרד האנרגיה
- משרד הגנת הסביבה
- רשות הטבע והגנים
- משרד התחבורה
- משרד החקלאות
- נציגים נוספים בהתאם לצורך: נציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה, נציג מוסדות מחקר מהאקדמיה, נציג מפ"י וכד'.

3. ועדת ההיגוי תשען על מנהל התכנון כזרוע מקצועית

4. ועדת ההיגוי הבינמשרדית תהווה מנגנון תיאום, שיפור הרגולציה, המשילות ואיגום משאבים, לצורך ייעול כלל פעולות הממשלה בים ובאופן זה להצטרף לכלל מדינות אירופה ונוספות שגיבשו ומיישמות מדיניות כוללת למרחב הימי שלהן. כל זאת, תוך שמירה על הרגולציה והחוקים הקיימים.

המרחב הימי – חלופה חדשה ועדת היגוי בינמשרדית

1. על מנהל התכנון יוטל לפעול למימוש מסמך המדיניות, באמצעות ועדת היגוי בינמשרדית ולפעול כזרוע הביצוע המקצועית.
2. מנהל התכנון, באמצעות ועדת ההיגוי הבינמשרדית יבצע את התאום וקידום הסוגיות הבאות במרחב הימי, בהתאם למסמך המדיניות:
  - עדכון מדיניות התכנון של המרחב הימי ו קידום מדיניות דומה במרחבים ימיים נוספים של מדינת ישראל
  - קידום צמיחה כחולה
  - עידוד חדשנות ומו"פ
  - משאב החול, בתיאום עם הגורמים הרלוונטיים, לרבות מנהל אוצרות הטבע במשרד האנרגיה.
  - מרכז מידע ימי לאומי
  - הכשרה מקצועית
  - ספורט וחינוך ימי
  - הערכות לשינויי אקלים
  - נושאים נוספים שיידרשו בעתיד, בכפוף לתיאום עם המשרד הממשלתי/הגורם הרלוונטי.

סוגיות	רשות ים	מועצת הים	ועדת היגוי בינמשרדית
המבנה לניהול/תכלול הפעילות במרחב הימי	הקמת "רשות ים" סטטוטורית	הקמת "מועצת ים"	ועדת היגוי בינמשרדית
אופי הניהול/תכלול	ניהול באמצעות רשות סטטוטורית מקצועית בראיה לאומית כוללת	דגש על תאום זרועות המדינה ומשתמשים נוספים בראיה לאומית כוללת	דגש על תאום זרועות המדינה ומשתמשים נוספים בראיה לאומית כוללת
מנגנון מקצועי למימוש המדיניות	מנגנון מקצועי ברשות	מנהל התכנון	מנהל התכנון
גיבוש מדיניות לאומית ומעקב אחר ישומה	באחריות רשות הים	באחריות מועצת הים	באחריות מנהל התכנון ועדה בינמשרדית
סמכויות בנושאי גז ונפט, ספנות, בטחון וסביבה		ללא שינוי	
משילות ואכיפה	הקמת פלטפורמה מרכזית לאכיפה	ייעול וקידום האכיפה באמצעות תיאום, איגום משאבים ושת"פ בין זרועות הממשלה	
מערך הקווים הימיים		תיאום מערכת של קווים בכל המרחב הימי יחד עם הגופים המוסמכים	
ניהול משאב החול הימי		גיבוש מדיניות לאומית וניהול המשאב בתיאום עם הגופים המוסמכים	
צמיחה כחולה	גיבוש סמכויות לקידום צמיחה כחולה	קידום צמיחה כחולה באמצעות תאום ויצירת רגולציה תומכת	

ועדת היגוי בינמשרדית	מועצת הים	רשות ים	סוגיות
לא נדרש – הוקם ותוקצב מנגנון לאומי תאום לניטור הימי			מערך ניטור לאומי
המשך ריכוז מאגר המידע שהוקם במינהל התכנון בשיתוף הג"ס ואנרגיה	בתיאום עם כלל הגופים העוסקים באיסוף מידע ימי - הקמה וניהול מאגר מידע ימי לאומי אחוד שיהווה בסיס לתכנון, פיתוח ושימור המרחב הימי		מאגר מידע ימי לאומי
תאום בין הגופים העוסקים בהכשרה מקצועית לקידום מענה לצרכים העתידיים של המדינה בים		הקמת מסלולי הכשרה ותאום בין גופים אקדמיים	הכשרה מקצועית
תיאום פעילות בין הגופים השונים, המלצות לשינויים מבניים והקצאת תקציבים לייעול והעצמת הפעילות		גיבוש מדיניות לאומית למגוון פעילויות החינוך והספורט הימי ומימושה	הגברת זיקה וקשר של הציבור לים - חינוך וספורט ימי
קידום מדיניות ליישום כלכלה כחולה, תיאום בין הגופים העוסקים במחקר, עידוד יזמות וכד'		יצירת התנאים להתפתחות צמיחה כחולה, חדשנות ופיתוח טכנולוגיות ימיות, תמיכה במו"פ ובמיזמים כלכליים ניסיוניים במרחב הימי	קידום חדשנות, פיתוח טכנולוגי ימי, המו"פ והמחקר בים
שינויי חקיקה מתונים ושימות מימוש גבוהה	שינויי חקיקה מתונים ושימות מימוש בינונית	שינויי חקיקה רחבים ושימות מימוש בינונית-נמוכה	שימות מימוש החלופה בטווח המיידני- שינויי חקיקה

- מציע מענה ראשון מסוגו להסדרה במרחב הימי של ישראל, מתוך ראייה כוללת ומאזנת בין השיקולים השונים
- **יצירת התשתית הנדרשת לפיתוח צמיחה כחולה, תעסוקה, מו"פ וחדשנות** במרחב הימי ויצירת התנאים שיאפשרו לישראל להתחרות במדינות המפותחות
- **שיפור התכלול והמשילות**, איסוף והפצת הידע, באמצעות הגדרת מנגנוני תכלול מרחבי – תאום, מערך תכנון ימי – הקמת ול"ים ומנגנונים נוספים
- **מענה לתחומים בהם אין כיום מדיניות לאומית**, ייעול ושיפורים של המנגנונים הקיימים בתחומים שונים הקשורים לפעילות האדם במרחב הימי ולשמירת הסביבה הטבעית